

УДК 378.147

[https://doi.org/10.52058/2786-4952-2023-4\(22\)-198-205](https://doi.org/10.52058/2786-4952-2023-4(22)-198-205)

Мовчан Людмила Володимирівна кандидат педагогічних наук, доцент, доцент кафедри української та іноземних мов, Уманський національний університет садівництва, вул. Інститутська, 1, м. Умань, 20301, тел.: (093) 644-35-82, <https://orcid.org/0000-0002-5611-5224>

Чучмій Ірина Іванівна викладач кафедри української та іноземних мов, Уманський національний університет садівництва, вул. Інститутська, 1, м. Умань, 20301, тел.: (050)441-82-67, <https://orcid.org/0000-0001-7393-8081>

ОСОБЛИВОСТІ ПЕРСОНАЛІЗОВАНОГО НАВЧАННЯ В АГРАРНИХ ЗАКЛАДАХ ВИЩОЇ ОСВІТИ УКРАЇНИ

Анотація. Розглянуто персоналізоване навчання як навчальний метод, який включає технології та використання мобільних пристроїв, що дозволяє студентам контролювати методи навчання, тим самим персоналізуючи свій освітній досвід. Зауважується, що глобалізація в освіті веде до зростання академічної мобільності, уніфікації навчальних планів і методів навчання, широкого поширення дистанційної освіти, з'являється розуміння необхідності використання нових форм в освіті. Викладання навчальних дисциплін у вищій школі повинно, безумовно, ставити за мету підготовку фахівця, знання і уміння якого повністю відповідають умовам сучасного інформаційного суспільства.

Стверджується, що досягти якості сучасної освіти не можна, використовуючи застарілі методи і підходи в освіті. порушено питання про необхідність покращення якості освіти в аграрних закладах освіти вживанням нових інформаційних технологій, а саме застосуванням персоналізованого навчання. Розглянуто чотири етапи володіння технології для індивідуального навчання з метою досягнення професійного розвитку.

Персоналізація дозволяє студентам брати на себе справжню відповідальність за свою освіту, змінюючи динаміку між викладачами та студентами. Зазначено, що цифрові інструменти також допомагають студентам засвоїти та ефективно продемонструвати такі навички 21-го століття, як спілкування, співпраця, вирішення проблем, критичне мислення та креативність шляхом створення, використання, маніпулювання та обміну цифровим контентом.

Ключові слова: персоналізоване навчання, нові технології освіти, якість навчання, інформаційні технології.

Movchan Liudmyla Volodymyrivna Candidate of Pedagogical Sciences, Associate Professor, Associate Professor of the Department of Ukrainian and Foreign Languages, Uman National University of Horticulture, Instytutaska St., 1, Uman, 20301, tel.: (093) 644-35-82, <https://orcid.org/0000-0002-5611-5224>

Chuchmii Iryna Ivanivna Lecturer of the Department of Ukrainian and Foreign Languages, Uman National University of Horticulture, Instytutska St., 1, Uman, 20301, tel.: (050)441-82-67, <https://orcid.org/0000-0001-7393-8081>

FEATURES OF PERSONALIZED LEARNING IN AGRICULTURAL INSTITUTIONS OF HIGHER EDUCATION OF UKRAINE

Abstract. Personalized learning is considered as an educational method that includes technology and the use of mobile devices that allows students to control learning methods, thereby personalizing their educational experience. It is noted that globalization in education leads to the growth of academic mobility, the unification of curricula and teaching methods, the wide spread of distance education, and there is an understanding of the need to use new forms in education. The teaching of academic disciplines in higher education should, of course, aim at training a specialist whose knowledge and skills fully meet the conditions of the modern information society.

It is said that the quality of modern education cannot be achieved using outdated methods and approaches in education. The issue of the need to improve the quality of education in agricultural educational institutions by using new information technologies, namely the use of personalized training, was raised. Four stages of technology ownership for individual training with the aim of professional development are considered.

Personalization allows students to take real responsibility for their education, changing the dynamic between teachers and students. Digital tools are also said to help students learn and effectively demonstrate 21st century skills such as communication, collaboration, problem solving, critical thinking and creativity through the creation, use, manipulation and sharing of digital content.

Keywords: personalized education, new educational technologies, quality of education, information technologies.

Постановка проблеми. Одним із основних тенденцій розвитку сучасної освіти є перехід від переважно інформативних форм до методів і технологій навчання з використанням елементів проблемності, наукового пошуку, резервів самостійної роботи, командної роботи, творчої спрямованості освітнього процесу.

ЮНЕСКО зазначає, що освіта є пріоритетом, оскільки це право людини та сила прогресу розвитку. Освіта рятує життя, дає надію, формує гідність, запобігає екстремізму, забезпечує соціальну інтеграцію та сприяє соціальній мобільності [8].

Глобальні процеси, котрі відбуваються у сучасному світі, стають каталізатором трансформації традиційної системи освіти. Одна з головних завдань покращення якості освіти в ХХІ столітті є вживання нових

інформаційних технологій у поширенні знань. Сучасна інтеграція технологій включає нові навчальні моделі освіти: онлайн навчання, мобільне, дистанційне, персоналізоване, змішане, проектне, соціально-емоційне, домашнє, подрібнене навчання, гейміфікація.

Концепція персоналізованого навчання існує вже деякий час, але впровадження персоналізованих підходів до процесу навчання значно зросло в останні роки, частково завдяки швидкому розвитку технологічних платформ і цифрового контенту. Хоча ще не існує єдиного загального визначення персоналізованого навчання, провідні практики в цій галузі зазвичай шукають наступне: (1) системи та підходи, які прискорюють і поглиблюють навчання студентів шляхом адаптації до індивідуальних потреб кожного студента, навичок та інтересів; (2) різноманітність багатого навчального досвіду, який готує студентів до успіху в коледжі та кар'єрі за їхнім вибором; і (3) невід'ємна роль викладачів у навчанні студентів: проектування та управління навчальним середовищем, керівництво навчанням і надання підтримки, щоб допомогти студентам взяти на себе відповідальність за самостійне навчання [6, с. 5].

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Все частіше предметом наукового пошуку українських науковців стає концепція персоналізації освіти. Дана тематика відображена в працях таких науковців: Л. Байбородова, Д. Єрмаков, Ю. Крупнов, А. Кондратенко, П. Кирилов, Н. Корякина, А. Сбруєва, С. Янкевич, С. Якубов та ін. Найбільш активно концепцію персоналізації навчання розвивають британські науковці: Р. Міллер, Д. Харгрівз, Д. Хопкінс. Вивчають середовище з позиції ІТ-технологій такі зарубіжні науковці: Б. Брей, К. Маккласкі, Л. Патнайк, Н. Турман, К. Венугопал.

Навички 20-го століття (запам'ятовування, виконання повторюваних завдань і загальних знань) не задовольняють потреби сучасного ринку праці. Тому виникає потреба у використанні нових технологій навчання, які сприяють розвиткові особистісного потенціалу студентів і готують їх до нових викликів в майбутньому.

Метою даної статті є з'ясувати особливості персоналізованого навчання в аграрних закладах вищої освіти України як інноваційної технології покращення якості освіти.

Виклад основного матеріалу. Диференційоване навчання – це навчання, адаптоване до навчальних уподобань різних студентів. Навчальні цілі однакові для всіх здобувачів освіти, але метод чи підхід до навчання різняться залежно від стилю навчання кожного студента (тобто візуального, аудіального, кінестетичного або їх поєднання) або того, що найкраще підходить для студентів.

Автори проєкту «Персоналізоване навчання» Б. Брей і К. Маккласкі вважають, що лише за умов персоналізованого навчання той, хто навчається, стає активним учасником освітнього процесу, разом із викладачем визначає

свої освітні цілі, бере на себе відповідальність за організацію та зміни в навчанні, створює власне освітнє середовище [3].

На думку авторського колективу (Д. Єрмаков, П. Кирилов, Н. Корякіна, С. Янкевич), персоналізація передбачає орієнтацію на активність, самостійність, ініціативність того, хто навчається. Завдання педагога – створити умови для максимального розвитку індивідуальності, потенціалу особистості. Здобувач освіти є суб'єктом сумісної освітньої діяльності та має можливість будувати власну освітню траєкторію з урахуванням власних особливостей та потреб розвитку [1].

На думку С. Якубова, персоналізоване навчання – це особистісно спрямований процес, у якому в реальному часі відображаються навчальні досягнення здобувача освіти та доступні широкі можливості керування напрямом освіти, а також реалізуються відповідні педагогічні стратегії для досягнення мети навчання [2, с. 60].

Персоналізоване навчання – це модель диференційованого навчання 21-го століття, яка відповідає баченню Томлінсона та Аллана стосовно готовності, інтересу та профілю навчання кожного студента через диференціацію змісту, процесу та продукту. Персоналізоване навчання часто розглядається як навчальний метод, який включає технології та використання мобільних пристроїв, щоб допомогти всім студентам досягти високого рівня навчання [7].

Персоналізоване навчання – це не оцифрування традиційного навчання. Це індивідуалізація навчання через використання та оволодіння сучасними цифровими інструментами та стратегіями співпраці між викладачами, студентами та однолітками, які використовують унікальні можливості цифрового середовища. Технологія – це інструмент, який робить персоналізоване навчання простішим і ефективнішим.

Успішна ініціатива персоналізованого навчання має такі характеристики:

- інтереси та здібності студентів залучаються до автентичної, реальної діяльності, щоб сприяти вивченню стандартів у сфері змісту;
- вчителі беруть на себе роль фасилітаторів і тренерів у класі, а не розподільників знань;
- студенти контролюють шляхи навчання, які вони обирають для досягнення встановлених цілей, розвитку самоефективності, критичного мислення та творчих навичок;
- технологія дозволяє студентам вибирати, що вони вивчають, як вони навчаються та як вони демонструють свої знання;
- формуюче оцінювання протягом усього навчального циклу, що підтримується цифровими інструментами, допомагає викладачам і студентам вирішувати слабкі сторони та розвивати сильні сторони;
- прогрес у змісті предметної області вимірюється демонстрацією володіння визначеними навичками та розумінням;

- технологія інтегрована в досвід викладачів і студентів для підтримки навчання.

Технологічні інструменти, особливо мобільні пристрої, дозволяють студентам контролювати методи, за допомогою яких вони навчаються, тим самим персоналізуючи свій освітній досвід. Студенти можуть навчатися будь-де та будь-коли, коли вони підключені до предметного вмісту за допомогою цих мобільних пристроїв. Проте просто надання технологій студентам не обов'язково робить їх навчання персоналізованим. Щоб отримати задоволення від зв'язку з контентом значущим чином, студент має бути в центрі досвіду.

Формула персоналізованого навчання – це регульований, індивідуальний темп у поєднанні з регульованим, диференційованим підходом до навчання (з мобільними пристроями та без них), який дозволяє студентам включити свої інтереси та вибір у загальний досвід.

Залежно від філософії викладання та володіння технологіями викладачі можуть реагувати на професійний розвиток з метою досягнення навичок володіння технологіями для індивідуального навчання одним із чотирьох способів або етапів:

Заміна. Викладачі на етапі заміни використовують технологію для виконання тих самих завдань, що й традиційні інструменти. Наприклад, студенти роздруковують робочий аркуш, а потім заповнюють його вручну, заповнюють звіт за допомогою програмного забезпечення для обробки текстів і проводять дослідження в Інтернеті.

Аргументація. Коли технологічні інструменти використовуються для покращення або вдосконалення традиційної діяльності, відбувається розширення. Студенти можуть пройти онлайн-тест і отримати миттєві результати або переглянути відео вдома на мобільному пристрої, а не на великому екрані в аудиторії. Студенти можуть використовувати функції обробки тексту, такі як перевірка орфографії або графічні засоби, щоб зробити традиційні повідомлення та есе більш точними або візуально ефективними.

Модифікація. Використання технології на етапі модифікації вводить технологію як спосіб значного переосмислення традиційного досвіду навчання. Тут може відбутися деяка персоналізація. У проектно-орієнтованому навчальному середовищі студенти можуть використовувати технологічні додатки для виконання проектів, які зазвичай виконуються іншими способами, наприклад, створення відеозапису процедури чи виступу замість живого виступу. Дослідження в малих групах проводяться з однолітками з усієї країни, а не лише зі студентами в аудиторії, і студенти використовують такі інструменти, як електронна пошта, Skype або миттєві повідомлення, щоб співпрацювати та спілкуватися.

Перевизначення. Останній етап технологічної інтеграції, перевизначення, вимагає розвитку досвіду навчання, який неможливий без технології. Наприклад, студенти створюють віртуальні тури місцевою

історичною територією у вигляді подкастів і діляться ними із студентами в іншій країні. У навчальному середовищі, де роль технологій полягає в переосмисленні, студенти засвоюють змістовні знання та навички, роблячи вибір, плануючи, контролюючи свій прогрес та оцінюючи якість своєї роботи. На цьому етапі мобільні пристрої підтримують усі аспекти навчання, а досвід кожного здобувача освіти персоналізований [4, с. 13-14].

Інтернет пропонує студентам безліч інструментів для використання відповідно до їхніх потреб та інтересів. Замість того, щоб давати студентам пару варіантів, освітні веб-сайти пропонують широкий вибір. Викладачі можуть поєднувати потрібні інструменти з потрібними здобувачами освіти, допомагаючи диференціювати процес навчання.

Наприклад, платформи для публікації блогів, які пропонують прості у використанні інструменти, такі як wordpress.com, може створити унікальні можливості для студентів у межах їхніх конкретних стилів навчання, використовуючи різні типи медіа (наприклад, відео, аудіо, анімацію та текст). Для студентів, які мають труднощі з конспектуванням, просто записуйте лекцію на відео і це може сильно змінити ситуацію. Щоб відрізнити студентів, які навчаються на слух або зір, ноутбуки, планшети та більшість мобільних пристроїв обладнані для відтворення музики, показу зображень і перегляду відеокліпів. Викладачі можуть створювати або копіювати зображення (звичайно, з дозволу), а потім зберігати їх на пристрої для подальшого перегляду під час лекції або для закріплення понять.

Студенти можуть створювати власні опитування за допомогою онлайн-інструментів, таких як [SurveyMonkey](http://www.surveymonkey.com) (www.surveymonkey.com). Такі інструменти, як [TrackStar](http://trackstar.4teachers.org/trackstar/index.jsp) (<http://trackstar.4teachers.org/trackstar/index.jsp>) і [Web Poster Wizard](http://poster.4teachers.org) (<http://poster.4teachers.org>), дозволяють викладачам легко створювати інтерактивні онлайн-уроки, тоді як багато веб-сайтів, такі як Національне громадське радіо (www.npr.org), надають різноманітні освітні мультимедіа для залучення студентів. Викладачі можуть вставляти посилання на словники та корисні ресурси за допомогою [Bartleby](http://www.bartleby.com) (www.bartleby.com) або створювати концептуальні карти та діаграми, щоб надавати візуальні матеріали під час лабораторних та інших заходів. Студентів можна заохочувати використовувати власні інструменти, такі як [NoteStar](http://notestar.4teachers.org) (<http://notestar.4teachers.org>), щоб збирати та впорядковувати нотатки, або [ThinkTank](http://thinktank.4teachers.org) (<http://thinktank.4teachers.org>), щоб допомогти розробити власні організатори досліджень.

Коли студентам дозволяється використовувати інструмент в освітньому середовищі, який для багатьох із них є невід'ємною частиною їхнього повсякденного життя, це може допомогти збагатити матеріал (наприклад, забезпечуючи анімаційними ілюстраціями з музикою, барвистими чи смішними прикладами та цікавими відеофрагменти) і, таким чином, зробити урок приємнішим. Ці інструменти та параметри дозволяють студентам з різними стилями навчання залучатися та досягати успіху.

Персоналізація дозволяє студентам брати на себе справжню відповідальність за свою освіту, змінюючи динаміку між викладачами та студентами. Ця нова модель дає викладачам час та інформацію, необхідні для розробки персоналізованих інструкцій, які формують навички критичного мислення, важливі для самостійного навчання. Викладачі також можуть створювати різноманітні, дуже персоналізовані навчальні середовища, які визнають різні навички, проблеми та таланти студентів.

Технологія також вирішує необхідність охоплення широкого діапазону змісту за короткий проміжок часу, зводячи до мінімуму необхідність проходження кожного кроку навчального плану в досить повільному темпі, щоб навчати найповільніших студентів в одному, керованому викладачем способі. Студенти з особливими потребами можуть отримати значну користь від технологій, які їм допомагають. Наприклад, студент із дислексією, якому зазвичай важко з уривком для читання може бути корисним читання тексту під час прослуховування його аудіозапису через навушники. Забезпечуючи аудіо, візуальну підтримку або підтримку концепції під час введення нових концепцій, викладачі зменшують потребу в перегляді та виправленні після початкового навчання.

У 2008 році Дон Кнезек, тодішній виконавчий директор Міжнародного товариства технологій в освіті (ISTE), сказав, що протягом понад 20 років дослідження показали переконливу тенденцію, що «при належному застосуванні інтеграція технологій у навчання має сильний позитивний вплив на успішність студентів» [5, с. 4].

Висновки. Персоналізоване навчання – це запрошення для викладачів створити можливості для навчання, яке використовує переваги цифрових навичок, якими вже володіє більшість студентів. Персоналізоване навчання спеціально адаптоване до сильних сторін, потреб та інтересів кожного студента, забезпечуючи при цьому найвищі стандарти. Цей підхід є серйозною зміною парадигми від традиційного підходу до освіти «одного розміру для всіх». Персоналізація заохочує викладачів бути більш відкритими та гнучкими, щоб студенти могли більше інвестувати в розробку власних особистих шляхів навчання. Студенти, які залучаються до персоналізованого навчання в різних темпах, отримують доступ до інструментів і відгуків, які мотивують їх використовувати свої унікальні навички та потенціал.

Цифрові інструменти можуть стимулювати навчання, орієнтоване на студента, дозволяючи студентам більше контролювати, відчувати причетність і відповідальність за методики навчання, які відповідають їхнім конкретним стилям навчання, процеси, які найкраще відповідають цим стилям, і, значною мірою, області вмісту, які викликають їхні інтереси. Цифрові інструменти також допомагають студентам засвоїти та ефективно продемонструвати такі навички 21-го століття, як спілкування, співпраця, вирішення проблем, критичне мислення та креативність шляхом створення, використання,

маніпулювання та обміну цифровим контентом. Ці навички є життєво важливими для сучасних здобувачів освіти аграрних навчальних закладів, щоб мати успіх на міжнародному ринку праці.

Література:

1. Персоналізована модель освіти з використанням цифрової платформи. Внесок у майбутнє. URL: <https://vbudushee.ru/upload/lib/%D0%9F%D0%9C%D0%9E.pdf>
2. Якубов С. Персоналізоване навчання в загальноосвітній школі. Основні визначення та шлях до впровадження. Директор школи. 2016. № 9(117). С. 59–72.
3. Bray B., McClaskey K. Make Learning Personal. The What, Who, When, Where, and Why. Corwin, 2015. 288 p.
4. Grant Peggy, Basye Dale. (2014). Personalized Learning: a guide for engaging students with technology. First edition. Eugene, Oregon. Washington, DC. 195 p. [13-14]
5. International Society for Technology in Education. (2008). *ISTE Policy Brief: Technology and student achievement—the indelible link*. URL: www.k12hsn.org/files/research/Technology/ISTE_policy_brief_student_achievement.pdf
6. John F.Pane, Elizbeth D. Stainer, Matthew D. Baird, Laura S. Hamilton. Continued Progress. Promising Evidence on Personalized Learning. Bill and Melinda Gates Foundation. November 2015. 57 p. [p.5] URL: https://www.rand.org/content/dam/rand/pubs/research_reports/RR1300/RR1365/RAND_RR1365.pdf
7. Tomlinson, C., & Allan, S. D. (2000). Understanding differentiated instruction: Building a foundation for leadership. *Leadership for differentiating schools & classrooms*. URL: www.ascd.org/publications/books/100216/chapters/Understanding-Differentiated-Instruction@-Building-a-Foundation-for-Leadership.aspx
8. UNESCO and Education. Education 2030. (2017) Sustainable development goals. Published in 2017 by the United Nations Educational, Scientific and Cultural Organization 7, place de Fontenoy, 75352 Paris 07 SP, France URL: <https://unesdoc.unesco.org/ark:/48223/pf0000248136>

References:

1. Personalizovana model osvity z vykorystanniam tsyfrovoyi platform. Vnesok y maibutnie. (A personalized model of education using a digital platform. Contribution to the future.) Retrieved from <https://vbudushee.ru/upload/lib/%D0%9F%D0%9C%D0%9E.pdf>
2. Yakubov S. Personalizovane navchannia v zahalnoosvitnii shkoli. Osnovni vyznachennia ta shliah do vprovadzhenia. Dyrektor shkoly. (Personalized learning in a secondary school. Basic definitions and implementation path. School Director) 2016. № 9(117). С. 59–72.
3. Bray B., McClaskey K. Make Learning Personal. The What, Who, When, Where, and Why. Corwin, 2015. 288 p.
4. Grant Peggy, Basye Dale. (2014). Personalized Learning: a guide for engaging students with technology. First edition. Eugene, Oregon. Washington, DC. 195 p. [13-14]
5. International Society for Technology in Education. (2008). *ISTE Policy Brief: Technology and student achievement—the indelible link*. Retrieved from www.k12hsn.org/files/research/Technology/ISTE_policy_brief_student_achievement.pdf
6. John F.Pane, Elizbeth D. Stainer, Matthew D. Baird, Laura S. Hamilton. Continued Progress. Promising Evidence on Personalized Learning. Bill and Melinda Gates Foundation. November 2015. 57 p. Retrieved from https://www.rand.org/content/dam/rand/pubs/research_reports/RR1300/RR1365/RAND_RR1365.pdf
7. Tomlinson, C., & Allan, S. D. (2000). Understanding differentiated instruction: Building a foundation for leadership. *Leadership for differentiating schools & classrooms*. Retrieved from www.ascd.org/publications/books/100216/chapters/Understanding-Differentiated-Instruction@-Building-a-Foundation-for-Leadership.aspx
8. UNESCO and Education. Education 2030. (2017) Sustainable development goals. Published in 2017 by the United Nations Educational, Scientific and Cultural Organization 7, place de Fontenoy, 75352 Paris 07 SP, France. Retrieved from <https://unesdoc.unesco.org/ark:/48223/pf0000248136>